

Het afmeststation te Ath telt 4 openfrontstallen met 40 ingestrooide boxen van 5 x 10 meter

De weegbrug en de elektronische krachtvoerautomat zijn gekoppeld aan elektronische dierherkenning

Elke stier krijgt een elektronisch oormerkter identificatie

Voederconversie bij jonge Belgisch-witblauwstieren is gunstiger dan bij oude stieren

Groeizaam en jong is beter

Uit de eerste resultaten van gestandaardiseerde afmestproeven op het witblauwafmeststation van AWE te Ath blijkt onomstotelijk dat groeizame stieren in de veehouderij ook de beste economische resultaten leveren in de afmesting.

tekst **Guy Nantier**

Tot op de dag van gisteren berustte de selectie in het Belgisch-witblauwras op het verzamelen van praktijkgegevens enkel en alleen op stamboekbedrijven, voornamelijk gelegen in Wallonië. Vandaag de dag collecteert de Waalse veeverbeteringsorganisatie AWE op vier niveaus data: via de veehouderijen, de stamboekbedrijven, 75 pilotbedrijven en het afmeststation van AWE te Ath.

De veehouderijen leveren onder andere via de slachtgegevens een bijdrage aan de opbouw van de karkasindexen. De stamboekbedrijven zijn een bron van informatie voor de fokwaarden bij geboorte en op 14 maanden ouderdom en voor de lineaire exterieurbeoordeling. Op de 75 Waalse pilotbedrijven worden gegevens verzameld met het oog op het ontwikkelen en produceren van genoomfokwaarden (zie kader). Op het afmeststation te Ath worden, zoals de naam doet vermoeden, gegevens met betrekking tot groei, voederefficiëntie en karkasgewicht van

witblauwen tijdens de afmest opgetekend. Het uiteindelijke doel van deze waaier aan dataverzameling is om in diverse bedrijfssituaties bruikbare handvatten te ontwikkelen waarmee iedere veehouder zijn voordeel kan doen.

Afmestprotocol

Op het afmeststation te Ath worden, in samenwerking met veevoederleverancier Dumoulin uit het Waalse Andenne, op een gestandaardiseerde wijze jonge stieren afgemest op basis van een strokrachtvoerrantsoen, geen ruwvoer. De gegevens, zo'n 55 metingen per dier tijdens het afmesttraject, vormen de bron voor groeicurves, voor voederconversie- en slachtgegevens en voor een technisch-economische boekhouding. De slachtgegevens zullen op termijn na koppeling met de afstamming op hun beurt aanleiding geven tot het ontwikkelen van afmestindexen van de ki-stieren.

De jonge stieren worden door één vee-

In de groeifase halen de stieren een groei van 1,30 kg per dag en een voerconversie van 4,9

De groei- en afwerkingsfase geschiedt uitsluitend op basis van tarwestro en krachtvoerkorrels

handelaar aangekocht en op een leeftijd van gemiddeld tien maanden in Ath afgeleverd. 75 procent van de stieren heeft een gekende pedigree. Van 25 procent van de dieren is de afstamming onbekend. De stieren worden bij aankomst gewogen, geschoren, gevaccineerd tegen ibr en griep, ontwormd en behandeld tegen schurft. Ook krijgen ze een elektronisch oormerk. Elke afmestbox beschikt over een strouif, een krachtvoerverdeler met elektronische dierherkenning en een weegbasculen. In ontwikkeling is

pH-meting in de pens als indicator voor mogelijke pensacidose tijdens het afmesttraject.

Essentiële oliën

Het levend gewicht bij aankomst van de dieren schommelt rond de 308 kilogram. De eerste dertig dagen van het verblijf te Ath vormen een transitieperiode. Het zwaartepunt van de voeding in deze periode ligt op de stro-opname en een oplopende krachtvoerverstrekking, van 1 kg per 100 kg levend gewicht bij de opstart

tot 1,9 kg op het einde van de transitie. In de daaropvolgende groeifase van 125 dagen wordt 1,9 kg krachtvoer verstrekt per 100 kg levend gewicht à 1040 vevi per kg droge stof, 170 gram ruw eiwit en 30 gram vet. Het korrelkrachtvoer bevat essentiële oliën om de vertering te bevorderen en een maximale groei te bewerkstelligen.

In de groeifase realiseren de stieren een gewichtsaanzet van 1,30 kg per dag en een voederconversie van 4,9 kg voer voor 1 kg groei. Het eindgewicht is 470 kg.

Groei zoogkalveren versus gescheiden opfok

Op 75 pilotbedrijven meet de Waalse veeverbeteringsorganisatie AWE sinds 2011 de groei van zoogkalveren en kalveren die gescheiden worden opgefokt. Dit gebeurt via de borstonttrek op een leeftijd van 3 tot en met 5 maanden. Tijdens deze periode is er een duidelijk effect waarneembaar voor de wijze van opfok (zogen versus niet-zogen) en de pariteit van het moederdier (gekalfdes vaars versus koe).

Zoogkalveren realiseerden op een leeftijd van vier maanden een hogere groei dan kalveren in gescheiden opfok: +22 kg voor een zoogkalf van een koe en +10 kg voor een zoogkalf van een eerstekalves vaars. Vervolgonderzoek moet uitwijzen of deze voorsprong ten gunste van zoogkalveren al dan niet blijvend is.

Op een leeftijd van 4 maanden is de groei van zoogkalveren bij koeien 18 kg hoger dan bij primipares.

Eerste genomwaarden verwacht in 2014-2015

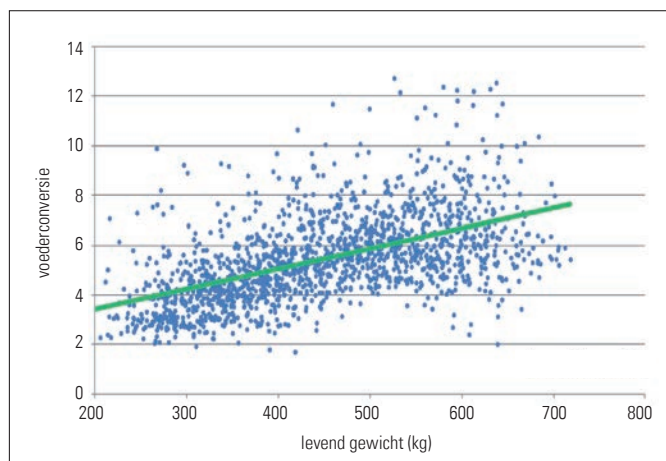
Het afmeststation te Ath verzamelt gegevens met betrekking tot de groei, de voederefficiëntie en het karkasgewicht van witblauwe afmeststieren. Ook worden DNA-stalen van de stieren genomen. Op termijn – men denkt hierbij aan 2014-2015 – moet dit, in samenwerking met het DNA-analyselaboratorium van professor Michel Georges van de veterinaire faculteit van Luik, resulteren in de eer-

ste genomwaarden voor ki-stieren van deze kenmerken.

De Waalse veeverbeteringsorganisatie AWE verzamelt ook op 75 pilotbedrijven een hele rist praktijkdata en DNA-stalen met onder meer als doel een voldoende grote referentiepopulatie samen te stellen voor het ontwikkelen van genomfokwaarden voor het Belgisch-witblauwras. Zo is er binnen vier tot zeven jaar

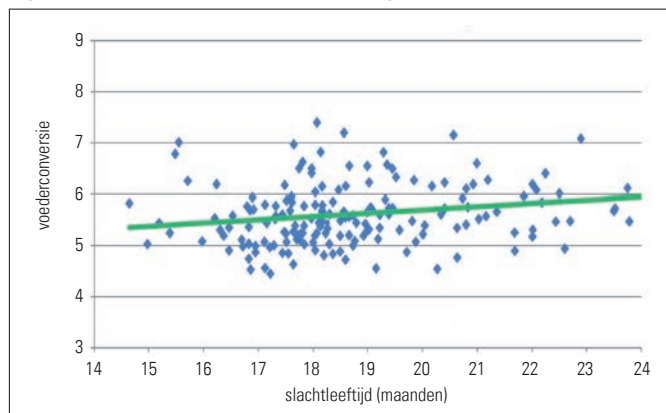
ook genominformatie beschikbaar voor de actuele stierindexen bij geboorte en op veertien maanden ouderdom.

Daarnaast worden de gegevens benut voor DNA-onderzoek naar de erfelijke resistentie tegen schurft en naar de genetische component van de melkproductie van witblauwe gekalfde vaarzen en koeien.

Figuur 1 – Evolutie voederconversie volgens levend gewicht

Figuur 2 – Evolutie voederconversie volgens slachtleeftijd

Tijdens de groeifase zijn twee belangrijke bevindingen gedaan. De voederconversie (de hoeveelheid voeder nodig voor de productie van 1 kg groei) stijgt naarmate het levend gewicht stijgt (figuur 1). Eenzelfde effect stelt men vast volgens de slachtleeftijd. Een jonge stier heeft dus een lagere, gunstigere voederconversie dan een oudere stier (figuur 2).

Plantenextracten

Na de groeifase volgt andermaal een overgangsfase (transitie) van 30 dagen voor de uiteindelijke afwerkingsfase van start gaat. Deze laatste bedraagt gemiddeld 125 dagen (inclusief de transitieda-

gen). Het afwerkingsvoer is een korrelkrachtvoer met een inhoud van 1100 vevi, 170 ruw eiwit en 50 vet. In de afwerkingsfase bedraagt de groei 1,39 kg per dag en de voerconversie 6,3. Het eindgewicht bedraagt 642 kg.

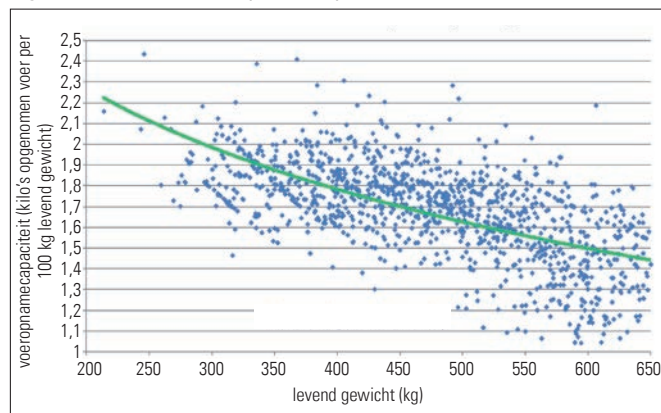
Het krachtvoer bevat speciale plantenextracten om de lever te ontgiften en om de opname van het krachtvoer aan de gang te houden. Uit de observaties te Ath is immers gebleken dat de opnamecapaciteit, uitgedrukt in kilo's opgenomen voer per 100 kg levend gewicht, daalt met de toename van het gewicht (figuur 3).

Het totale gemiddelde bruto saldo van

In de afwerkingsfase behalen de stieren een groei van 1,39 kg per dag en een voederconversie van 6,3

Figuur 3 – Evolutie voeropnamecapaciteit

de tot op heden 172 afgemeste stieren bedraagt 183 euro. De 25 procent beste stieren realiseerden een bruto saldo van 361 euro met een dagelijkse groei van 1,5 kg en een voerconversie van 5,2. De 25 procent slechtste stieren leverden een bruto saldo van 5 euro met 1,23 kg groei per dag en een voederconversie van 6. Bijzonder is dat de 25 procent beste stieren op een leeftijd van 10,2 maanden op het station binnenkwamen en een gewicht bezaten van 313 kg. De 25 procent slechtste stieren waren 11,3 maanden oud en wogen 309 kg. Met andere woorden: de beste stieren bij de boer zijn ook de beste stieren bij de afmester. |